

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
 In Districte : " 1 an 36 lei ; 6 luni 18 lei ; 3 luni 10 lei.
 In Străinătate : " 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România : La administrație, Pasajul Roman, No. 3 bis, București ; și la corespondenții ziarului din județe.
 In Paris : La Société Havas, place du Bourse, 8.
 In Viena : La Heinrich Schleiß, I. Wollzeile, 14, Bioul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
 In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Bioul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Liniu mică pe pagina IV.
 Reclame pe pagina II-a 5 lei — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
 Scrisorile nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.
 Pentru inserții și reclame, redacțunea nu este responsabilă.

STIRI TELEGRAFICE
din ziarele străine

Viena, 6 Decembrie.
 Moutags-Revue astă din partea Puterilor s'au făcut din nou indemnări stăruitoare pe lângă Serbia și Bulgaria pentru încheierea grabnică a unui armistițiu.

Belgrad, 6 Decembrie.

Aici circula sgomote alarmante. Consiliul de răsboiu și guvernul în Niș, tind cont de dispozitivul pacific al regelui, au sărurit pentru măntuirea păcii; însă pretențiunile nemăsurate ale Bulgarilor fac să nu se poată ajunge la nișă o înțelegere. Onoarea regatului și voința poporului reclamă reabilitarea armelor serbe și o onoare. Un nou răsboiu este inevitabil.

De azi dimineață circula în oraș sgomote, că Bulgarii ar fi făcut din nou un atac, începând iarăși ostilitățile. Se zice că prin chemarea sub drapel a clasei a doua oșirea sârbă este acum de 160,000 oameni. În urma apelului adresat de liubratici către Sârbi, pentru formarea unui corp de voluntari, vin din toate părțile și se înrolează numeroși voluntari.

Niș, 6 Decembrie.
 Orașul are aspectul unei mari tabere. Trenuri de căruțe tărănești trec prin străzi. Se crede că ostilitățile vor reîncepe. — Trenul Maltesianilor, ce a adus în total 1200 răniți la Belgrad, și-a făcut de-o-camdată ultima expediție la Niș, sub conducerea comandanțului, comitele Harnincourt și a baronului Walterskirchen. Regina, cu damele sale de Curte, a vizitat trenul în toate detaliurile sale, adresând răniților și personalului cuvinte binevoie. Seara a fost invitată la masă la regina prințul Lichnowski, prințul Liechtenstein, comitele Harnincourt, baronul Walterskirchen și doctorul Mundy. Cu trenul de azi al Maltesianilor a venit la Niș și unchiul regelui, generalul Catargiu.

Moscova, 5 Decembrie.
 Cu privire la amenințarea reprezentanților austro-ungar Khevenhüller, că oştirile bulgară daca ar mai înainta ar putea da peste trupe austro-ungare, ziarul *Moskovskia Wiedomost* observă între altele: Mai curând său mai tarziu tot una este. Nimeni nu poate să păne unde va merge răsboiu. Amenințarea n-ar avea însemnată, dacă efectul ei să răspundă numai în înțearea ostilităților. Dar în realitate s'a întâmplat altfel. Amenințarea a ridicat curagiul cel căzut al Sârbiilor, și-a indemnăt să și adune forțele și să pregătească reînceperea ostilităților, daca Sârbișorii le va veni la soțieală aceasta. — Apoi numita foie întrebă, dacă amintirea succesorilor ofișerilor ruși, care au format oșirea bulgară, nu va servi ca un indiciu util, că Bulgaria nu e tocmai aşa părăsită cum se crede. Victoriile bulgare, răscumpărate printre un eroism demn de laudă, nu pot fi stăse din socioteca politică dintre Serbia și Bulgaria. Armata bulgăra a fost oprită și lipsită de putință de a gusta toate fructele victoriilor și sacrificiilor ei. Insă a o săli prin amenințări să cedeze, trece peste măsură admisibilă.

Cair, 6 Decembrie.
 Sir Drummond Wolff și-a exprimat nemulțumirea asupra absenței comisarului turc Muktar-paşa, a cărui sosire se tot amână. El a declarat că în curând va renunța la misiunea sa. Se crede că Muktar-paşa își amână plecarea, pentru că Sultanul a nemulțumit de atitudinea Angliei la Conferență.

Viena, 7 Decembrie.
 Planul prințului Alexandru, de a face ca populația română să decidă printre sufrag universal asupra Uniiei, nu a aprobat, totuși se admite, că de și majoritatea puterilor stăruie încă pe terenul Statului — quo ante, această atitudine nu tinde atât la restabilirea durabilă a stării de mai năsite, cât la nimicirea punctului de plecare revoluționar al situației actuale.

Sofia, 6 Decembrie.
 Aici se vorbeste că Bulgaria punе următoarele condiții de pace: Ea cere 50,000,000 franci despăguire de răsboiu și cedarea districtelor Niș, Pirot și Vranea. În cercurile influente se aud adeseori cuvinete: „Nicăi un Khevenhüller nu poate să ne opreasca de a ajunge la prețul victoriilor noastre și atât prințul Alexandru, că și Karawelov să tremure, daca nu vor urma chemarea națiunii bulgare. Sârbii trebuie să ne despăguiescă pentru sângele lor noștri.”

Niș, 6 Decembrie.
 Condițiile de pace puse de guvernul bulgar, au fost respinse de Serbia ca indisutabile.

Toți comandanții sârbăi au primit ordinul să păstreze defensiva dacă vor fi atacați de Bulgari. Prințul Bulgariei a ordonat încă alătă-ierii că trupele sale să pornească din Pirot contra pozițiunilor sârbe și pentru aici să măne să așteptă un atac al Bulgarilor pe toată linia. Prințul a lăsat în Pirot numai voluntari.

Serviciul telegrafic al „României Libere”

Londra, 8 Decembrie.

Actualmente sunt 317 liberali aleși. Cabinetul conservator pare că e hotărât să remâne la putere. El pregătește chiar o programă ce și propune a o supune parlamentului.

Sir Harcourt, într-un discurs ce a pronunțat, a exprimat părerea că nu e de dorit a vedea pe liberali grăbinu-se să restormă ministerul Salisbury.

(Havas)

A se vedea ultime știri pe pagina III-a.

PRECEDENTELE CONSTITUIONALE
CREATE DE
MINISTERUL BRĂTIANU

II.

Din experiența de 9 ani, făcută cu actualul Guvern al partidului liberal, am constatat în articolul I două precedente create de d. Brătianu cu primirea majorității Camerelor sale, și anume :

1) Capitul diferențelor administrației ministeriale nu se numesc după vreo aptitudine specială pentru resort, ci numai după felurile interese generale sau personale ale partidului.

2) Modificările parțiale ale cabinetului sunt la discreția Ministrului Prezident și nu au să trebuință să fie explicate înaintea Tării legale.

Să trecem acum la o altă formă publică obișnuită în sistemele reprezentative, adică la Mesagiele pentru deschiderea sesiunilor parlamentare, și să vedem prin ce fel de procedare practică a căutat d. Brătianu să supraveghească la tacerea textului Constituției în privința amănuntelor.

Textul Constituției zice la art. 95 în termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea tărie, dacă nu va fi contrasemnat de un ministru, care prin aceasta chiar devine respingător de acel act», pe cind Regale insuși nu este nicăi o dată responsabil.

În termeni generali: «La deschiderea sesiunii, Regele expune prin un Mesaj în starea Tării, la care Adunările fac răspunsurile lor».

Find că după Constituție «nicăi un act al Regelui nu poate avea t

Poetul Grigore Alexandrescu a murit la altăieri noapte, în vîrstă de 75 ani.

Reposatul ocupase slujbe finale în Stat: fuseser efor al spitalelor civile, membru în comisia centrală din Focșani, ministru etc.

Înmormântarea i se va face cu cheltuiala Statului.

Rămășițele regretatului poet fabulist Alexandrescu s-au depus în biserică, Sf. George Nou, până la înmormântare.

Sectiunile Senatului găsesc foarte defecțos proiectul în contra cumului și l'amenzină una între-un fel, alta în altul.

Sâmbătă s-a înmormântat în Brașov soția d-lui George Bariț, membru al Academiei române.

Sâmbătă, 30 Noembrie, se va da în sala Teatrului național un *Mare bal cu tombola și cotilion cu figuri*, sub patronajul Reginii.

Această serbare e organizată de d-nele societății bucureșteni în folosul loteriei Ateneului.

Biletele de tombolă cari nu căștigă dau fie-care dreptul la un bilet de loterie gratuit. Aceste bilete, dintre cari au o însemnată valoare artistică, sunt expuse la d-na Elena Ferechide, și publicul le poate vedea azi, măine și poiană între 2 și 4 ore d. am.

Biletele de intrare și lojele se găsesc la d-nele Patronese. La d-ni Socec & Com., Ghebaner, Nerly, Greave, libraři calea Victoriei și la Bazarul Furnica. Lojele nu dispensează de intrarea personală. Costum național este de dorit.

Pentru onor. Direcție a poștelor.

Abonații din provinție ni se plâng mereu că din cauza poști primesc România Liberă foarte neregulat. Numai ieri am primit redatele de la Costești, Buhuși, Turnu-Măgurele, Cocarga și Crivești. De la Crivești ni se serie că d. Dicran Robert primește numai căte două foi pe săptămână.

Dacă pe cale pacnică și prin rugăciuni nu se poate face nimic în fața acestor neregularități, vom aduna probe și vom cere despăgubiri.

DECREE

Exproprierea terenurilor necesare fortificațiilor Bucureștilor se declară de utilitate publică.

Luarea în posesiune a acelor terenuri se declară de urgență.

Operațiile consiliilor de revisiune pentru formarea contingentului 1886 vor începe la 1 Decembrie 1885 și se vor închide la 15 Ianuarie 1886.

DIN AFARA

Prințul Alexandru

Sub titlu: „Oracolul lui Bismarck”, Tagblatt din Viena scrie următoarele rânduri caracteristice:

Când prințul Alexandru de Battemberg primi măgulitoarea invitată de a se duce în fruntea Statului bulgar, de curând creat, el ceru săfatu prințului Bismarck, dacă tre-

bue să urmeze acelei chemări onorifice. Cancelarul imperiului respuse prințului prin această sentință de oracol: „Prințule! este încă foarte tânăr și în tot casul vei avea din toate astea o remîniscență interesantă pentru bătrânețe.” Vorba prințului Bismarck s-a adeverit în înțelesul cel mai intins. Când a pronunțat-o, n'a prevăzut nici el, că de interesant va deveni odată acest tânăr, pentru el însuși, ca și pentru toată Europa.

Atât ca soldat, cât și ca diplomat, prințul Bismarck a adunat în scurt timp amintiri de natură cea mai interesantă și, orfum, să ar mai întoarce lucrurile, el va rămâne încă mult timp în memoria diplomației europene. E probabil că ea ar fi scos-o la căpătău mai lesne cu un alt bărbat, dar acest Battemberg se vede că și a pus la înimă săfatul bine-vitor și înțeleptul al celui mai expert dintre artiștii politici și caută să și măreasă tot mai mult comoara amintirilor sale. Cu această ocazie el ține cont că se poate mai puțin de Europa, de trebuința de pace a puterilor și de amicitia lor reciprocă. Se vede că puțin îl pasă dacă Rusia și Anglia se desbină, dacă se învești dificultăți între Austria și Rusia, a căror aplanație cătă să facă grozavă bătăie de cap prințului Bismarck; dacă în Serbia mai poate rămânea sau nu domnia regelui Milan, dacă Sultanul trimite comisari în Rumelia orientală și vrea să încheie armistiți și pacea ca suzeran al Bulgariei; dacă în fine, cu un cuvânt, Europa ajunge în inconcurență și decide să convoace alte Conferințe sau alt-ceva. El continuă a și aduna interesante amintiri și sie-ce zî și dă o nouă ocazie pentru aceasta, căci el stă în centrul interesului celui mai general, care ce e drept este foarte mixt.

Situatia în Rumelia

Astăzi noi Rusia nu mai pare a fi contra Unirii Bulgariei cu Rumelia orientală și e greu de crezut că Poarta va impinge lucrurile până la o vîrsare de sânge pentru a restabili întocmai statu quo ante. Rumelioții par unanim deciși a nu ceda de loc în acest punct. În timpul din urmă său ținut mai multe întruniri poporale în Rumelia și s-au luat rezoluții în sensul măntinerii Unirii ca faptul să nu se întâmple. Despre meetingul ținut în locuința episcopală din Filipopol, o deosebită oficiului Reuter spune următoarele: Într-o scurtă alocuție episcopală a reamintit celor prezenți, că țara în genere și în special provincia Rumeliei orientale trece printr-o perioadă prea critică a existenței sale. El a invitat pe cei de față să judece bine ce atitudine au să observe astăzi când delegații otomani au sosit să le comunice de cunoștință. Conferențe europene și prelatul și-a exprimat speranța, că nu va fi un singur Rumeliot care să se supune altel propunerii, de cătănumi Unirii ambelor țări surorii. În secțiunii, dd. deputați s-au ocupat cu proiectul pentru chemarea contingentului de 14,000 de oameni sub drapel și cu legea comună.

Constantinopol comunicarea, că va veni un comisar special al Sultanului, spre a reorganiza Statutul organic și daca locuitorii vor refuza de a' primi, tupele turcești vor intra în țară, iar Rusia nu poate face nimic pentru popor. Agentul rus a primit respunsul unanim, că Adunarea nu va primi nici o comisiune și nici nu va intra în negocieri, că ar avea de scop restabilirea statului quo ante. Adunarea a adoptat apoi următoarea rezoluție: „Adunarea a decis să roage pe delegați a' să amâna misiunea și să părăsească provincie și anume din următoarele motive: Sediu guvernului, pe care l recunoaștem, nu e acela, ci în Sofia; și doilea, de oare ce armata noastră și mai toate persoanele din clasele mai înalte sunt instruite să găsească pe cîmpul de război, noi singuri nu putem trata despre un obiect așa de important și al treilea, că provincie nu poate asculta o propunere pentru restabilirea statului quo ante, după ce a trimes la granița sârbă peste 60,000 oameni.”

CORPURILE LEGIUITOARE

(Sesiunea ordinată)

Martie, 26 Noembrie.

Senatul. — D. Mărescu anunță o interpelare d-lui ministrului de război în privința modului cum se fac înaintările în armată. Desvoltarea acestei interpelări va fi punină.

Se admite cu 53 bile albe contra 1 neagră un proiect de lege de încurajare pentru fabrica de postav a d-lui Alcaz.

La 5 ore, când urmări în discuție alte lucrări, Senatul nu mai e în număr regulamentar, și ședința se închide.

Sedinea de la 26 Decembrie

Camera n'a lucrat în ședință publică că mai nimic.

După cererea guvernului, ea a înapoiat la secțiunii proiectul de lege pentru organizarea ministerului de interne și pentru admisibilitatea și înaintarea în funcțiunile administrative.

In secțiunii, dd. deputați s-au ocupat cu proiectul pentru chemarea contingentului de 14,000 de oameni sub drapel și cu lega comună.

PARTEA ECONOMICĂ

Prefărurile cerealelor în raport cu calitatea lor

Într-unul din numerile precedente am căutat să arătam, cu ajutorul jefelor, că se amângesc cărăi cred că în anul acesta exportația cerealelor este mică în comparație cu alti ani; că din această cauză o criză agricolă sătmătoare ar fi băntuind țara. De atunci încoace miscrea a fost mult mai activă în porturile noastre; în cursul lui Octombrie s-a exportat cătănumi însemnat de grâul și vite.

De astă dată nu permitem a atrage atenția asupra unei cestii; este vorba despre prețurile granelor din anul acesta și din cei din urmă ani. Se repetă că de căpătăva an prețurile granelor au scăzut în aşa mod în căt cu greu se poate plăti chiar el costă pe producător; că o chișă de grâu costă pe agricultor 60 de lei, și oferindu-i se 60 sau 65 lei nu rămâne nici un folos.

Intră căpătăva așa este: prețurile au mai scăzut de cum au fost în urmă anii exceptă-

ionali când chila de grâu s'a vândut cu 120, 130, și chiar 140 lei. Mai întâi în asemenea materie nu trebuie să se ia de normă anii excepționali, ci mijlocia prețurilor. Că chiar dacă a mai scăzut prețurile, aceasta nu trebuie să ne surprindă de oarece concurența pe piețele de cereale din Europa a devenit mult mai puternică de căt în trecut. Să nu se scape din vedere că nu mai suntem în timpul când Rusia, România și Ungaria erau marii aprovisionatori ai Occidentului; că alături cu aceste țări au intervenit America, Australia, India și alte locuri.

Pentru cătănuiea de cîmpul de război, cătănuiea și descurajarea. Si astăzi cine să lucreze pămîntul și să aleagă sămîntă, trage foloase mulțumitoare din cultura cerealelor. Si dacă la încheierea socaltelor folosul nu este în de ajuns mare, o parte trebuie să o atribuim sporirei sarcinilor impuse agriculturii și o parte cu mult mai mare culturii defectuoase.

Să vedem cum stănu mai întâi cu prețurile. Înăund de normă prețurile din porturi precum și mijlocile date de către nețătoritorii de grâne, vedem că grâul de calitatea întâia, care trage de la 60 până la 61 și 62 lire, și este curat, se vinde cu 11 până la 12,50 lei ectolitul (în aur), ceea ce face de la 90 până la 100 lei în bilete chila veche de 20 de bani. Pentru grâul de 63 lire prețurile sunt și mai urcate. Incontestabil că prețul de 100 lei chila nu este de despreț, mai cu seamă când cultivatorul are noroc să recolte două chile la pogon.

Grânele de calitatea a două și a treia, cu mult mai ușoare și unele murdare, adică amestecate cu secară, măzăriche, neghini, se plătesc 7, 8, 9 și chiar 10 lei ectolitul, adică deosebit de cătănuie de azot amoniacal fixat în terenurile experimentate de densul reprezentă 25 până la 40 kilograme pe ectar. Într'un evant, d. Berthelot a constatat că terenurile argiloase studiate și nisipurile au înșisirea de a fixa cu incetul azotul atmosferic liber; că această înșisuire se arată mai cu seamă când vegetează plantele, adică de cu primăvara până toamna.

Cele descoperite de d. Berthelot explică științificul ceea ce practica a constatat în cîmp din vechime, adică influența bine-făcătoare a ogoarelor, și a arăturilor dese și adânci. Cu alte cuvinte ogorul nu numai că măruntește pămîntul și prin urmare înlesnește străbaterea apelor și a rădăcinilor că mai adânc, dar el îngășă pămîntul în mod indirect, de oare ce prin arăturile dese întorcându-se pămîntul, fiecare părticică și înșesuște din acel prețios azot atmosferic, unul din izvoarele cele mai neprețuite ale alimentației vegetale. Cu toate aceste foloase ce înșesușează ogorul, foloasele demonstrează practicele și teoreticele, totuși atâtă sumă de agricultori stăruiesc a încoace miriștele și a semenea; și apoi se mai plâng că produc puțin, că grâul lor este ușor și altel asemenea. Singurul să fac răul și numai de la densul atârnă că să se îndrepteze. În exemplul după astăzi se constată că terenurile argiloase studiate și nisipurile au înșisirea de a fixa cu incetul azotul atmosferic liber; că această înșisuire se arată mai cu seamă când vegetează plantele, adică de cu primăvara până la 6,50 lei ectolit.

Cele descoperite de d. Berthelot explică științificul ceea ce practica a constatat în cîmp din vechime, adică influența bine-făcătoare a ogoarelor, și a arăturilor dese și adânci. Cu alte cuvinte ogorul nu numai că măruntește pămîntul și prin urmare înlesnește străbaterea apelor și a rădăcinilor că mai adânc, dar el îngășă pămîntul în mod indirect, de oare ce prin arăturile dese întorcându-se pămîntul, fiecare părticică și înșesuște din acel prețios azot atmosferic, unul din izvoarele cele mai neprețuite ale alimentației vegetale. Cu toate aceste foloase ce înșesușează ogorul, foloasele demonstrează practicele și teoreticele, totuși atâtă sumă de agricultori stăruiesc a încoace miriștele și a semenea; și apoi se mai plâng că produc puțin, că grâul lor este ușor și altel asemenea. Singurul să fac răul și numai de la densul atârnă că să se îndrepteze. În exemplul după astăzi se constată că terenurile argiloase studiate și nisipurile au înșisirea de a fixa cu incetul azotul atmosferic liber; că această înșisuire se arată mai cu seamă când vegetează plantele, adică de cu primăvara până la 6,50 lei ectolit.

Cestiunea aceasta merită o deosebită lăudare amintie din partea agricultorilor, căi recolete mici și de calitate prostă se trăduc prin perdiți colosale pentru densul în particular și pentru țară în general. Grâul fiind producția pe care se reazimă, în general, venitul moșilor mari, este natural.

reastă ei, în fereastră aceia, și să fugă dacă ar fi atins-o cineva, — pentru că repedea consumul de uriteli este înțuită în loc de instinctiva retragere a virginilor! — se puse pe plâns, un plâns cu susine, cu capu între mâini, cu o durere așa de delicioasă în căt se părea că moare și înviază într'un paradis. Nu în trecu însă prin minte, nici o clipă, că printre un joc infam, vecinul acesta, multumit, fermecat, căruia î se oferea atâtă altă moartă, să răză de albe, vrea să rize de disna. Se sculă, alergă la oglindă, și, plingând, rîzind, extaziată, se găsi frumoasă!

Din momentul acesta, viața ei fi un deliu lung. Stănd la fereastră, care era mai mult un ochi, al mansardet, vedea în fiecare zi, la același etas, pe înțărul necunoscut care î zâmbea, î vorbea cu ochii, îl mărturisea, cu o mută mișcare din buze, iubirea pe care se înțindea retragere a virginilor! — se puse pe plâns, un plâns cu susine, cu capu între mâini, cu o durere așa de delicioasă în căt se părea că moare și înviază într'un paradis. Nu în trecu însă prin minte, nici o clipă, că printre un joc infam, vecinul acesta, multumit, fermecat, căruia î se oferea atâtă altă moartă, să răză de albe, vrea să rize de disna. Se sculă, alergă la oglindă, și, plingând, rîzind, extaziată, se găsi frumoasă!

În momentul acesta, viața ei fi un deliu lung. Stănd la fereastră, care era mai mult un ochi, al mansardet, vedea în fiecare zi, la același etas, pe înțărul necunoscut care î zâmbea, î vorbea cu ochii, îl mărturisea, cu o mută mișcare din buze, iubirea pe care se înțindea retragere a virginilor! — se puse pe plâns, un plâns cu susine, cu capu între mâini, cu o durere așa de delicioasă în căt se părea că moare și înviază într'un paradis. Nu în trecu însă prin minte, nici o clipă, că printre un joc infam, vecinul acesta, multumit, fermecat, căruia î se oferea atâtă altă moartă, să răză de albe, vrea să rize de disna. Se sculă, alergă la oglindă, și, plingând, rîzind, extaziată, se găsi frumoasă!

Aceiasi deosebire s'a constatat cu orzul, porumbul și alte semințe. Alături cu morșii care au produs 30 baniști de orz de înțăia calitate și 40 baniști de porumb, altele au dat 10 baniști de orz și 15 de porumb. Pentru ce? Pentru că exploatații celor din urmă au seminat orzul și porumbul în pămînt arat rău, și tarzii; mai pe urmă au prăsit porumbul numai odată și tarzii.

Mijlocul de a înălță perdele însemnate care decurg din această mare deosebire de producție și de calitate, este îmbunătățirea culturii pămîntului, și reducerea semințelor după puterile lăzătoare de care dispune agricultorul. Sună mulți dintre agricultori că în să inegrească că mai mult pămînt, și să semene suprafațe că mai întinse săjuns a esportă.

Ori-cum ar fi înșătușirea nu a ajuns să fie atât de critică în căt să insufle înălțarea și descurajarea. Si astăzi cine să lucreze să lucreze pămîntul și să aleagă sămîntă, trage foloase multumitoare din cultura cerealelor. Si dacă la încheierea socaltelor folosul nu este în de ajuns mare, o parte trebuie să o atribuim sporirei sarcinilor impuse agriculturii și o parte cu mult mai mare culturii defectuoase.

Să vedem cum stănu mai întâi cu prețurile. Înăund de normă prețurile din porturi precum și mijlocile date de către nețătoritorii de grâne, vedem că grâul de calitatea întâia, care trage de la 60 până la 61 și 62 lire, și este curat, se vinde cu 11 până la 12,50 lei

ral ca paguba să fie mare când în loc să producă 30—35 baniști de grâu de pogon, trăgând 60—63 de livre, din contră, produs numai 15—20 baniști având o greutate de 56—58 livre.

Să ne hotărâm dar o dată a nu mai semăna grâu de căt în pământ arat de doar și de trei ori, în pământ odihnit iar nu în mirești nepuțrezi; să ne decidem a nu mai încredința pământului sănătățea indoioasă cu secără, plină de tot felul de semințe de plante sălbatică. Când această hotărire se va pune în practică, negreșit că afară de influențe climatice desastroase, vom produce de ajuns și de calitate bună, și că o asemenea marfă va fi în tot-dă-ună căutată.

Se mai atribuie parte din neajunsurile ce încearcă agricultura scumpățăței transporturilor în țară și la destinație. Într-o căt privește căratul pe căile noastre ferate am cerut necontent că prețul transportului să fie căt mai scăzut pentru cereale. Direcția căilor ferate a satisfăcut această cerere a agricultorilor pe căt îl stat în putință; prețurile transportului de cereale au fost reduse în mod semnificativ. Despre transportul în deosebite părți ale Europei, iată fizicele ce ni s-au comunicat de un comisionar de cereale din piața Bucureștilor. Transportul de grâne din Brăila, Galați și Constanța costă până la:

Constantinopol...	lei 1,30 ectolitru
Grecia	1,50 . . . . .
Italia	1,50 . . . . .
Francia	1,50 . . . . .
Engleră	2,00 . . . . .

Din București, Ploiești, Titu cu drumul de fer costă până la:

Brașov	lei 0,75 ectolitru
Pesta	2,60 . . . . .

In fine de la Turnu-Serăveni și în toate porturile de pe Dunăre până la:

Constanța prin Cernavoda lei 0,70,080	ectolitru
Brăila și Galați	0,50,060 . . . . .

Dacă aceste prețuri de transport sunt cele curente, de bună seamă că nu sunt exagerate și prin urmare nu am putea să ne plângem temeinici despre înrăurarea lor asupra prețurilor cerealelor. Negreșit că ar fi de dorit ca să mai fie scăzute, însă să nu ne scape din vedere că transportul, fie pe apă, fie pe uscat, este și el o industrie și ca atare are costul său de producere și dreptul la un beneficiu net. E. N.

ECOURI STREINE

Ars de viu

În Viena se anunță că la 24 c. a murit de o moarte ingrozitoare fostul consul general belgian Eduard Renkin, în etate de 76 ani. La 23 c. seara, nu mult după ce se retrăseseră bătrânușii în camera sa, servitorii auziră strigătele de ajutor! Servitorii și membrii familiei alergă și găsiră pe d Renkin coprinis de flacări. Deși focul a fost stins repede, cu toate asta a fost dejasă prea târziu, căci bătrânușii a murit în cele mai crâncene dureri, fără să fi fost în stare să spune, cum s-a întâmplat nenorocirea.

Un endavru băut

Hospitalul Rochus din Viena a fost deunăzi teatrul unei scene ne mai pomenite. Lăcașul Peter Feher, care printre nenorocită intîmplătoare fusese ucis în fabrica de mașini a Căilor ferate ungare, era dejasă așezat în cosciug, când veni amanta lui Feher, cu care trăise 9 ani. La început ea

săruta-o pe buze, îi se părea — de și era așa de aproape și așa de inevitabil — prea departe, prea himeric, în iluzia dorinții și a fricii. Aștepta. De căteva minute de când aștepta ea, el putea să fi sosit. A scobor o scară, a trece o stradă dă curmezișu, a cui cinci cături nu cere multă vreme. Se miră. Ce se întâmplă? Ieșă afară în capul său; asculă. Nimeni nu se suia. Nici un zgromot. Se întoarce în odaie, se duse înțelese semnul pe care îl făcuse ea.

Fereastra din față era închisă! Unde era el? Aceum nu îl mai era frică de ce se temuse adineaoară, dorea, cu o furie indoioasă, nebună, tot ce dorise. Dar, poate că el tocmai în secunda asta trecea strada dă curmezișu, venind spre ea? Se aplecă, cu tot bustu în afară, căt putu. Învelitoarea de zinc ascundea o parte a șoseli; se aplecă iar... și scoase un țipet de turbare; pentru că, acolo, subt ea, în balconul cătului al patrulea, acela pe care îl aștepta ea vorbea cu o femeie întră imbrăcată cu un peignoir, cu păr roșu, între niște curpe și niște dafni roșii. Ea se înșelașă dar, atâtă îndelungată vreme! Ieri, azi, tot-dăuna! Nu e, ci femei același timere, de desupt, care te supe scara cea mare, se uită el, el îl trimetea bizele, ei îl zimbea. Ea, iubită! ah! da, urită cum era, cu pis tru roșii pe obraz. Par că i se surpă ceva din cap drept în inimă, care se rupse, și atunci, pentru că i se vedea încă vorbindu-și, de desupt ei, aşa de aproape de ea, și pentru că se pleca tot mai mult, în căt i-ar fi trebuit să facă o sfârșită ca să revie în cameră, nu făcu slorarea asta, și se aplecă din ce în ce mai mult, se lăsa să căză, căză, făcând se semîște din pricina vinului fustei sale curpenei ce se suie în sus și dafni cel roșii. Catulle Mendes.

acoperi de sărături săa mortului, dar de o dată se schimbă purtarea femeii. Ea începu să dea în mort cu palma și cu pumnul. Cu destulă greutate servitorii o depărtă de la cadavrul. Ungurii cercetează acum spre a vedea, dacă furia femeii a venit din betje, ori din nebunie.

Un restaurant filantropic

Foile din Paris spun că intr-o ună din zilele trecute să deschis acolo un mare restaurant filantropic, cu care ocasiunea proprietării să oferă un banchet prese din Paris. Se zice că acest stabiliment își merită numele: o persoană poate mâncă bine cu 70 centime. Restaurantul e în strada Belleville, 120.

O serbare parisiană

In curind se va da în Paris, în saloanele prințesa de Sagan, o serbare a cărui pregătire cere multă gândire. Se vorbesc de mai multe proiecte. Unul ultra realist, altul ultra poetic.

După planul d'intîi, invitații ar fi îmbrăcați ca bucătari, hamali, chelneri, coșari etc., femeile ca spălațoare, vînzențoare de măștene, precupe, etc., printreva va sta într-un kiosc cu jurnale în centrul saloanelor sale, decorate anume pentru acel fel de serbare.

Planul cel d'al doilea te-ar face să te crezi în lumea sylflorilor.

Bărbății ar fi transformați în fluturi, în păsări, în găndaci de aur; femeile ar reprezenta toate un trandafir deosebit, saloanele ar figura grădini paradisiace.

OBÂRSIA INTERESULUI

(Legenda populară)

Ce său ce dresă, jupanul Sandulachi a juns chiar în colună. Si de cănd se îmbogățise lumea nu-l mai incunjoară, ci din potrivă toti se vîrău în susțul lui. Acum nici subprefecți, nici controlorii nu mai ținău gazdă la popa Toader, ci la jupanul Sandulachi și căruia casă ajunse să fi căută și considerată. Si apoi când omului îl este bubul de procopis, fie său nu învăță, toti se uită în gura lui, ba pe mulți îl vezi mergând la el și se sfătuie său și mai astălate ceva de prin lume. Toamă așa ajunse și Sandulachi. Ba poate și greșit dacă năspune că era cresut chiar un luceafăr în cătin. Ce vrei! Roinăul din fire este guraliv; mai dă și parale și iată-l bun, cinsti și om de toată treaba. La rându-lui, jupanul Sandulachi, pentru a nu-și pierde însemnatatea ce i se arăta, căuta chiar priileju a merge mai des la targușorul vecin nu numai ca să afle cale ceva, ci încă a rugă fetele boeresci ca treceând prin contur să tragă în găzdui la el, având sări și grajd nou pentru trăsură și că și toată odiu și huzurul pentru mosafiri, așa cum popa Toader n'ar putea de la îospătă.

Cum vedem cinstea cam scump îl ținea, dar scia jupanul Sandulachi, că o brațul subțire se ține cu cheltuiul. Si apoi în țara noastră, neam de neamul nostru său se cresut și se crede băgat în seamă, când poate ospăta pe strein în casă.

Dar de cătă-vă timp jupanul Sandulachi nu mai eșise din sat, de aceea într-o bună dimineață pleca la targ precum obiceiua.

Deprinderea lui era și cheltui mai toată vremea la cafenea, acolo sărăuia cu ceasurile și n'ar fi plecat odată cu capul, dacă nu să fi îndopt cu cele mai deșăntășe svolnuri său cu cele mai pocite nouățile ce ar fi fost ale zilei.

Si de astă dată îndată ce sosi, mai găsui ce găfui și se îndreptă spre cafenea.

In târgurile mică, cafenelele sunt gazelele vîi cu tot soiul de cuprinzură, ce cauți acesea găsești, ba de multe ori au și ceea ce n'ăi visat. Așa se întâmplă și jupanul Sandulachi. Ajuns la cafenea, de astă dată cu anovea putu a se face stăpân pe un colțisor de bancă, căci ca ne altă dată năvălea lume de pe lume.

Tot cine intra șoptea ce șoptea cu cunoșcuții, altul care intra făcea aceiașă trebă după care oră se așezau pe ciocane cu totul la masa, ori grăbiști eșau buluc pe use.

Jupanul Sandulachi la vedere avea un larmă, holbă ce holbă ochii, după care incinel se lipi pre largă coconul Eni, stăpân al cafenelei, și în putere vechimi de mușteriu al cafenelei, ciorcionele pre largă el întrebă ce însemnează atâtă frântătură.

Coconul Eni după ce zâmbi ca de obicei apoi își mai răsuci mustața și ca semn că are a î spune ceva interesant său o pausă, apoi netezindu-și barba și sorbiindu-și a lene Tigara începu cam astfel:

..... Jupanul Sandulachi, în o țară de departă și în vreme nu scu că să-șă sun de veche, trăia un dostor cum nu se mal văd acum.

— Da cum nu, respunse Sandulachi, eu singur cunosc că-va.

— Ascultă, ai răbdare omule, adaose cocoi și scoase un țipet de turbare.

— Da adică d-ta nu scu grecesce?

— De unde? adaose Sandulache, mă creză că se bătrânește doar nu sun de pe timpul Grecilor cu îslaci.

— Că bine zici, adaose Eni, atunci ascultă taumaturg va să zică făcător de minuni.

— Dar, bine ce minunății adicătelea făcea?

— Mă omule, făm spus odată, ai răbdare,

toamă astă eram să î spui. Scotea ochiul omului, î cuvătea și apoi î punea în loc. Odată veni la el un bolnav de ochi care și cheltuise toată starea pe la fel de fel de bube, a fost și pe la vestita baba Dumitra, dar în zadar.

Doftorul văzdușu-l î spune că boala îl e cu leac, dacă primește să î scoată ochii spre a î curăță.

Ce să facă bieții bolnav, tot nu ve dea cu el, se hotără a se supune.

Astfel ghibacele dostor ca într-o clipă scoate ochiul bolnavului î cuăță căt pe unul purindu-i pe o farfurie. Apoi începe iarășă căt pe unul de la î așea. Luă mai înțău ochiul drept, dar pe cănd îl așea, o mată ce î păndează î sursele ochiului cel-alt de pe farfurie așa cănd se întoarce dostorul să-l ia, ia îl dacă mai ai de unde.

Ce se facă dostorul? Atunci alergă de grabă în oglindă, scoate un ochi de țap și-l bune bolnavul, învețându-l că după 8 zile să vină să spună cum vede cu ei.

Punct la 8 zile i se înșățăză spunându-î, cu ochiul drept văd bine, ca și mai înainte, dar cu ochiul stâng văd numai verdea. Tot astfel și această lume pe care o privesci intrând și ieșind, pe care o privesci optind, umbă să se aleagă la comună, ea nu vorbesc de căt de fericirea comună, dar când î cătă bine numai un ochi țințesc acolo, cu cel-lalt nu vede de căt lada comunității.

Dar bine, cocoane Eni, intrerupe Sandulachi, ce are a face verdea cu lada comunității? Dacă ar să se tragă toti oamenii ca pătimul de care e vorba, ar veda numai iarbă verde iar nu bani și slujbe.

— Așa-i jupanul Sandulachi, dar de atâtă amar de vreme ochiul tapului stănd în trup omensc, unde o pu...

— Am înțeles, cocoane Eni, poate din prima căt se ține la unul îl cresc și barbă ca la țap. Acum îmi pot da semn de ce ochiul stâng este și mai slab de căt cel drept, care vra să zică că cu toti avem un ochi cu care vedem ră.

— Dacă ar fi numai unul tot n'am sta așa de ră. Dar sunt mulți cărora li s'a betești și cel-lalt, mai aduse coconu Eni.

George Aramă.

Serviciul telegrafic al „României Libere”

Sofia 8 Decembrie.

Gouvernul principiar a adresat agenților diplomatici o circulară în care se spune că propunerile Serbiei neavând alt scop de căt a târgăni într-un mod ne hotărăt cestiușa de armistițiu, păstrând tăcerea în ceea ce privește încheierea unei păci definitive, guvernul bulgar insistă mai mult ca totă-dăuna spre a obține din partea Serbiei aderarea la contra-propunerile făcute de demobil. El a mă spus că întrebată celor delegați săi și bulgari, insărcinăți ca să trateze despre încheierea unui armistițiu, să avea loc în curând.

Cat despre stabilirea păci între cele două, guvernul principiar va putea în modul cel mai evident, că este tot-dă-ună insuflată de același spirit de împăciuire și speră că Puterile vor ține cont de victoriile repute de către armata principatului prezent și de sacrificiile făcute de poporul bulgar, pentru a menține ordinea și linistea în Rumelia, a respinge pe naivători și a păzi integritatea imperiului otoman, compromisa-

u.

Serata dată în casa d-nei Oteteleanu pentru răniți a avut un mare succes. Incasările au fost de peste 8000 lei. Mare succes pentru amatorii cărăi au interpretat doă din cele mai frumoase comedii ale teatrului de salon Vodăvile și Victima.

Printre artiștii muzicali d-ra Leria și d. Mikeru au fost aplaudați cu frenesie.

Camara a decis ca informanțarea

poetului Alexandrescu să se facă cu

un moment.

(Havas)

POSTA REDACTIEI

Abonatul nostru din București care ne-a trimis ieră o denunțare în contra unui magazin de haine e rugat să bine-voiască a trece pe la noi — între 9 și 12 ore dimineață — cu foile pe care d-sa le citează în sprijinul acuzației.

